

Sbírka soudních rozhodnutí

ROZSUDEK SOUDNÍHO DVORA (prvního senátu)

5. května 2022*

„Řízení o předběžné otázce – Směrnice 2014/59/EU – Bankovní unie – Ozdravné postupy a řešení krize úvěrových institucí a investičních podniků – Články 36, 73 a 74 – Ochrana akcionářů a věřitelů – Částečné provedení před uplynutím lhůty k provedení – Postupné provedení – Listina základních práv Evropské unie – Článek 17 odst. 1 – Právo na vlastnictví“

Ve věci C-83/20,

jejímž předmětem je žádost o rozhodnutí o předběžné otázce na základě článku 267 SFEU, podaná rozhodnutím Supremo Tribunal Administrativo (Nejvyšší správní soud, Portugalsko) ze dne 23. ledna 2020, došlým Soudnímu dvoru dne 17. února 2020, v řízení

BPC Lux 2 Sàrl,

BPC UKI LP,

Bennett Offshore Restructuring Fund Inc.,

Bennett Restructuring Fund LP,

Queen Street Limited,

BTG Pactual Global Emerging Markets and Macro Master Fund LP,

BTG Pactual Absolute Return II Master Fund LP,

CSS LLC,

Beltway Strategic Opportunities Fund LP,

EJF Debt Opportunities Master Fund LP,

TP Lux HoldCo Sàrl,

VR Global Partners LP,

CenturyLink Inc. Defined Benefit Master Trust,

* Jednací jazyk: portugalsština.

City of New York Group Trust,

Dignity Health,

GoldenTree Asset Management Lux Sàrl,

GoldenTree High Yield Value Fund Offshore 110 Two Ltd,

San Bernardino County Employees Retirement Association,

EJF DO Fund (Cayman) LP,

Massa Insolvente da Espírito Santo Financial Group SA

proti

Banco de Portugal,

Banco Espírito Santo SA,

Novo Banco SA,

SOUDNÍ DVŮR (první senát),

ve složení A. Arabadžev, předseda senátu, I. Ziemele (zpravodajka), T. von Danwitz, P. G. Xuereb
a A. Kumin, soudci,

generální advokát: G. Pitruzzella,

vedoucí soudní kanceláře: A. Calot Escobar,

s přihlédnutím k písemné části řízení,

s ohledem na vyjádření předložená:

- za Massa Insolvente da Espírito Santo Financial Group SA D. Duarte Camposem, T. Duartem
a R. Oliveirou, advogados, jakož i P. Brito, J. Schmid Moura a S. Estima Martins, advogadas,
- za BPC Lux 2 Sàrl, BPC UKI LP, Bennett Offshore Restructuring Fund Inc., Bennett
Restructuring Fund LP, Queen Street Limited, BTG Pactual Global Emerging Markets and
Macro Master Fund LP, BTG Pactual Absolute Return II Master Fund LP, CSS LLC, Beltway
Strategic Opportunities Fund LP, EJF Debt Opportunities Master Fund LP, TP Lux HoldCo
Sàrl, VR Global Partners LP, CenturyLink Inc. Defined Benefit Master Trust, City of New
York Group Trust, Dignity Health, GoldenTree Asset Management Lux Sàrl, GoldenTree
High Yield Value Fund Offshore 110 Two Ltd, San Bernardino County Employees Retirement
Association a EJF DO Fund (Cayman) LP N. da Costou Silvou Vieirou a M. Marques
Mendesem, advogados, jakož i D. Guimarães a A. Dias Henriques, advogadas,
- za Banco de Portugal, T. Rosadem, R. Esteves de Oliveirou a P. Mourou Pinheirem, advogados
jakož i T. Tönnies, advogada,

- za portugalskou vládu L. Inez Fernandesem, jakož i S. Jaulino, M. J. Marques a P. Barros da Costa, jako zmocněnci,
- za Evropskou komisi D. Triantafyllouem, A. Nijenhuisem a B. Rechenou, jakož i A. Steiblytē, jako zmocněnci,

po vyslechnutí stanoviska generálního advokáta na jednání konaném dne 14. října 2021,

vydává tento

Rozsudek

- 1 Žádost o rozhodnutí o předběžné otázce se týká výkladu článků 36, 73 a 74 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2014/59/EU ze dne 15. května 2014, kterou se stanoví rámec pro ozdravné postupy a řešení krize úvěrových institucí a investičních podniků a kterou se mění směrnice Rady 82/891/EHS, směrnice Evropského parlamentu a Rady 2001/24/ES, 2002/47/ES, 2004/25/ES, 2005/56/ES, 2007/36/ES, 2011/35/EU, 2012/30/EU a 2013/36/EU a nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1093/2010 a (EU) č. 648/2012 (Úř. věst. 2014, L 173, s. 190), jakož i článku 17 Listiny základních práv Evropské unie (dále jen „Listina“).
- 2 Tato žádost byla předložena v rámci sporu mezi BPC Lux 2 Sàrl, BPC UKI LP, Bennett Offshore Restructuring Fund Inc., Bennett Restructuring Fund LP, Queen Street Limited, BTG Pactual Global Emerging Markets and Macro Master Fund LP, BTG Pactual Absolute Return II Master Fund LP, CSS LLC, Beltway Strategic Opportunities Fund LP, EJF Debt Opportunities Master Fund LP, TP Lux HoldCo Sàrl, VR Global Partners LP, CenturyLink Inc. Defined Benefit Master Trust, City of New York Group Trust, Dignity Health, GoldenTree Asset Management Lux Sàrl, GoldenTree High Yield Value Fund Offshore 110 Two Ltd, San Bernardino County Employees Retirement Association et EJF DO Fund (Cayman) LP (dále jen „BPC Lux 2 a další“), jakož i Massa Insolvente da Espírito Santo Financial Group SA (dále jen „Massa Insolvente“) na jedné straně a Banco de Portugal, Banco Espírito Santo SA (dále jen „BES“) a Novo Banco SA na straně druhé ve věci rozhodnutí přijatého Banco de Portugal dne 3. srpna 2014 provést řešení krize BES.

Právní rámec

Unijní právo

- 3 Článek 36 směrnice 2014/59, nadepsaný „Ocenění pro účely řešení krize“, stanoví následující:

„1. Před přijetím opatření k řešení krize nebo výkonem pravomoci k odpisu nebo konverzi příslušných kapitálových nástrojů orgány příslušné k řešení krize zajistí, aby osoba nezávislá na jakémkoli veřejném orgánu, včetně orgánu příslušného k řešení krize, a na instituci nebo subjektu uvedeném v čl. 1 odst. 1 písm. b), c) nebo d) provedla poctivé, obezřetné a realistické ocenění aktiv a závazků instituce nebo subjektu uvedeného v čl. 1 odst. 1 písm. b), c) nebo d). [...]

[...]

4. Účelem ocenění je:

[...]

- e) je-li použit nástroj překlenovací instituce nebo nástroj oddělení aktiv, poskytnout informace k rozhodnutí o aktivech, právech, závazcích nebo akcích nebo jiných nástrojích účasti, které mají být převedeny, a rozhodnutí o hodnotě jakéhokoli protiplnění, které má být vyplaceno instituci v režimu řešení krize nebo případně vlastníkům akcií nebo jiných nástrojů účasti;

[...]

10. Ocenění, které nesplňuje veškeré požadavky stanovené v tomto článku, se považuje za prozatímní, dokud nezávislá osoba neprovede ocenění, které je plně v souladu s veškerými požadavky podle tohoto článku. Uvedené konečné následné ocenění se provede, jakmile je to uskutečnitelné. Může být provedeno buď odděleně od ocenění podle článku 74, nebo současně s ním a touž nezávislou osobou, avšak jde o dvě různá ocenění.

[...]“

- 4 Článek 73 směrnice 2014/59, nadepsaný „Zacházení s akcionáři a věřiteli v případě částečných převodů a použití nástroje rekapitalizace z vnitřních zdrojů“, stanoví následující:

„Členské státy zajistí, aby po použití jednoho nebo více nástrojů k řešení krize, a zejména pro účely článku 75:

- a) s výjimkou případů, kdy se použije písmeno b), pokud orgány příslušné k řešení krize převedou pouze část práv, aktiv a závazků instituce v režimu řešení krize, obdrželi akcionáři a ti věřitelé, jejichž pohledávky nebyly převedeny, na uspokojení svých pohledávek alespoň tolik, kolik by obdrželi, kdyby byla tato instituce likvidována v běžném úpadkovém řízení v okamžiku přijetí rozhodnutí uvedeného v článku 82;
- b) pokud orgány příslušné k řešení krize použijí nástroj rekapitalizace z vnitřních zdrojů, nevznikly akcionářům a věřitelům, jejichž pohledávky byly odepsány nebo konvertovány na kapitál, větší ztráty, než jaké by jim vznikly, kdyby byla instituce v režimu řešení krize likvidována v běžném úpadkovém řízení v okamžiku přijetí rozhodnutí uvedeného v článku 82.“

- 5 Článek 74 uvedené směrnice, nadepsaný „Oceňování rozdílů v zacházení“, stanoví:

„1. Aby se vyhodnotilo, zda by se akcionářům a věřitelům dostalo lepšího zacházení, pokud by instituce v režimu řešení krize vstoupila do běžného úpadkového řízení, mimo jiné pro účely článku 73, zajistí členské státy, aby po provedení jednoho nebo více opatření k řešení krize bylo co nejdříve provedeno ocenění nezávislou osobou. Toto ocenění se odlišuje od ocenění prováděného podle článku 36.

2. Ocenění uvedené v odstavci 1 určí:

- a) zacházení, jehož by se dostalo akcionářům a věřitelům nebo příslušným systémům pojištění vkladů, kdyby instituce v režimu řešení krize, ve vztahu k níž bylo provedeno jedno nebo více opatření k řešení krize, vstoupila do běžného úpadkového řízení v okamžiku přijetí rozhodnutí uvedeného v článku 82;
- b) skutečné zacházení, kterého se akcionářům a věřitelům dostalo v rámci řešení krize instituce v režimu řešení krize; a
- c) zda existuje rozdíl mezi zacházením podle písmene a) a zacházením podle písmene b).

3. Ocenění:

- a) předpokládá, že by instituce v režimu řešení krize, ve vztahu k níž bylo provedeno jedno nebo více opatření k řešení krize, vstoupila do běžného úpadkového řízení v okamžiku přijetí rozhodnutí uvedeného v článku 82;
- b) předpokládá, že nebyla provedena opatření k řešení krize;
- c) odhlédne od jakéhokoli poskytnutí mimořádné veřejné finanční podpory instituci v režimu řešení krize.

[...]“

6 Článek 130 směrnice 2014/59, nadepsaný „Provedení“, v odstavci 1 stanoví:

„Členské státy přijmou a zveřejní právní a správní předpisy nezbytné pro dosažení souladu s touto směrnicí do 31. prosince 2014. Znění těchto předpisů sdělí neprodleně Komisi.

Členské státy tyto předpisy použijí ode dne 1. ledna 2015.

Avšak předpisy přijaté pro splnění požadavků uvedených v hlavě IV kapitole IV oddíle 5 použijí členské státy nejpozději ode dne 1. ledna 2016.“

7 Podle svého článku 131 vstoupila tato směrnice v platnost dne 2. července 2014, tedy dvacátým dnem po vyhlášení v *Úředním věstníku Evropské unie* dne 12. června 2014.

Portugalské právo

8 Portugalský zákonodárce schválil právní režim řešení krize bank nařízením s mocí zákona č. 31-A/2012 ze dne 10. února 2012 jeho vložení do Regime Geral das Instituições de Crédito e Sociedades Financeiras (obecný režim úvěrových institucí a finančních společností, dále jen „RGICSF“).

- 9 Relevantní ustanovení RGICSF vyplývající z nařízení s mocí zákona č. 31-A/2012 zněla takto:

„Článek 145-B

Hlavní zásada použití opatření k řešení krize

1 – Při použití opatření k řešení krize je třeba zajistit, aby ztráty dotčené instituce nesli přednostně její akcionáři a věřitelé, v závislosti na jejich postavení v hierarchii a za rovných podmínek uvnitř každé třídy věřitelů.

2 – Ustanovení odstavce 1 se nepoužijí na vklady pojištěné v souladu s ustanoveními článků 164 a 166.

Článek 145-C

Použití opatření k řešení krize

1 – Pokud úvěrová instituce neplní nebo pravděpodobně nebude splňovat požadavky pro zachování povolení k výkonu své činnosti, může Banco de Portugal použít následující opatření k řešení krize, pokud je to nezbytné k dosažení kteréhokoli z cílů uvedených v článku 145-A:

- a) částečný nebo úplný prodej činnosti jiné instituci, která má povolení k výkonu předmětné činnosti;
- b) částečné nebo úplné převedení činnosti na jednu nebo několik překlenovacích bank.

2 – Banco de Portugal použije opatření k řešení krize, když dospěje k závěru, že je nepravděpodobné, že se úvěrové instituci podaří v přiměřené lhůtě učinit opatření potřebná k obnově přiměřených podmínek finančního zdraví a plnění obezřetnostních ukazatelů.

3 – Pro účely odstavce 1 se má za to, že existuje závažné riziko, že úvěrová instituce nesplní požadavky k zachování povolení k výkonu své činnosti, pokud je vedle jiných relevantních skutečností, jejichž opodstatněnost posoudí Banco de Portugal z hlediska cílů uvedených v článku 145-A, zjištěna některá z následujících situací:

- a) úvěrová instituce utrpěla ztráty, které by mohly oslabit základní kapitál, nebo existují závažné důvody domnívat se, že se tak v krátkodobém horizontu stane;
- b) aktiva úvěrové instituce jsou nižší než její závazky, nebo existují závažné důvody domnívat se, že se tak v krátkodobém horizontu stane;
- c) úvěrová instituce nemůže plnit své závazky nebo existují závažné důvody domnívat se, že se tak v krátkodobém horizontu stane.

4 – Použití opatření k řešení krize není podmíněno předchozím použitím nápravných opatření.

5 – Použitím opatření k řešení krize není dotčena možnost kdykoli použít jedno nebo několik nápravných opatření.

[...]

Článek 145-F

[...]

5 – Pro účely prodeje podle odstavce 1 musí být aktiva, pasiva, podrozvahové položky a spravovaná aktiva vybraná Banco de Portugal předmětem ocenění, jež musí být provedeno nezávislým subjektem určeným Banco de Portugal ve lhůtě, kterou tato určí, a jehož náklady ponese úvěrová instituce, za použití metody ocenění založené na tržních podmínkách, a podpůrně na přiměřené hodnotě, která musí zohlednit vlastní hodnotu, kladnou nebo zápornou, jež plyne z prodeje nabývajícím subjektu.

[...]

Článek 145-H

Majetek a financování překlenovací banky

1 – Banco de Portugal vybere aktiva, pasiva, podrozvahové položky a spravovaná aktiva, které budou převedeny na překlenovací banku v okamžiku jejího zřízení.

[...]

4 – Aktiva, pasiva, podrozvahové položky a spravovaná aktiva vybraná v souladu s odstavcem 1 musí být předmětem ocenění k okamžiku převodu, které provede nezávislý subjekt určený Banco de Portugal ve lhůtě, kterou tato určí, a jehož náklady ponese úvěrová instituce.

[...]

Článek 145-I

[...]

3 – Výtěžek z prodeje musí být přednostně proporcionálně použit k vrácení:

- a) veškerých částek fondu pro řešení krizí, poskytnutých v souladu s odstavcem 5 článku 145-H;
- b) veškerých částek fondu pojištění vkladů nebo záručnímu fondu Crédito Agrícola Mútuo, poskytnutých v souladu s odstavcem 6 článku 145-H.

4 – Po vrácení částek uvedených v předchozím odstavci je případný zůstatek výtěžku z prodeje vrácen původní úvěrové instituci nebo do její majetkové podstaty v případě, že vstoupila do likvidace.

[...]“

- 10 RGICSF byl pozměněn nařízením s mocí zákona č. 114-A/2014 ze dne 1. srpna 2014, které pozměnilo mimo jiné články 145-B, 145-F, 145-H a 145-I. Tyto články zní nyní takto:

„Článek 145-B [...]

1 – Při použití opatření k řešení krize je s ohledem na sledované cíle zmíněné v předchozím článku třeba zajistit, aby:

- a) akcionáři úvěrové instituce přednostně nesli ztráty dotčené instituce;
- b) věřitelé úvěrové instituce nesli, na druhém místě a za rovných podmínek, další ztráty dotčené instituce, v závislosti na pořadí přednosti různých tříd věřitelů;
- c) žádný věřitel úvěrové instituce nemůže nést větší ztráty, než jaké by utrpěl, pokud by instituce vstoupila do likvidace.

[...]

3 – V případě, že po ukončení likvidace úvěrové instituce v režimu řešení krize je zjištěno, že věřitelé této instituce, jejichž pohledávky nebyly převedeny na jinou úvěrovou instituci nebo překlenovací banku, nesli vyšší ztráty, než jaké jsou podle ocenění zmíněného v odstavci 6 článku 145-F a v odstavci 4 článku 145-H odhadovány v případě, že by instituce vstoupila do likvidace bezprostředně před použitím opatření k řešení krize, mají takoví věřitelé právo obdržet rozdíl od fondu pro řešení krizí.

Článek 145-F [...]

[...]

6 – Pro účely odstavce 3 článku 145-B zahrnuje ocenění uvedené v předchozím odstavci rovněž odhad míry vymahatelnosti pohledávek každé třídy věřitelů v souladu s pořadím přednosti stanoveným zákonem v případě likvidace úvěrové instituce bezprostředně před použitím opatření k řešení krize.

[...]

Článek 145-H

[...]

4 – Aktiva, pasiva, podrozvahové položky a spravovaná aktiva vybraná v souladu s odstavcem 1 musí být předmětem ocenění k okamžiku převodu, které provede nezávislý subjekt určený Banco de Portugal ve lhůtě, kterou tato určí, a jehož náklady ponese úvěrová instituce; toto ocenění musí pro účely odstavce 3 článku 145-B zahrnovat i odhad míry vymahatelnosti pohledávek každé třídy věřitelů v souladu s pořadím přednosti stanoveným zákonem v případě likvidace úvěrové instituce bezprostředně před použitím opatření k řešení krize.

[...]

Článek 145-I

[...]

3 – [...]:

- a) veškerých částek fondu pro řešení krizí, poskytnutých v souladu s odstavcem 6 článku 145-H;
- b) veškerých částek fondu pojištění vkladů nebo záručnímu fondu Crédito Agrícola Mútuo, poskytnutých v souladu s odstavcem 7 článku 145-H.“

Spor v původním řízení a předběžné otázky

- 11 BES byla jednou z hlavních úvěrových institucí portugalského bankovního systému.
- 12 Vzhledem k její finanční situaci a vážnému riziku neplnění závazků vůči ní Banco de Portugal přijala dne 3. srpna 2014 rozhodnutí o řešení krize (dále jen „opatření k řešení krize“).
- 13 Opatření k řešení krize, které bylo přijato na základě RGICSF, ve znění nařízení s mocí zákona č. 114-A/2014, zejména upřesňuje, že bez jeho urychleného schválení by BES nevyhnutelně hrozilo pozastavení plateb a odnětí povolení působit jako úvěrová instituce, a tedy i následná likvidace, což by představovalo enormní systémové riziko a vážné ohrožení finanční stability.
- 14 Toto opatření vedlo k vytvoření překlenovací banky nazvané Novo Banco, na kterou byla převedena určitá aktiva, pasiva, podrozvahové položky a aktiva spravovaná BES.
- 15 BPC 2 Lux a další jsou držiteli podřízených dluhopisů vydaných BES. Massa Insolvente držela přímo a nepřímo podíly na základním kapitálu BES.
- 16 BPC Lux 2 a další, jakož i Massa Insolvente napadly u vnitrostátních soudů opatření k řešení krize a v této souvislosti zejména tvrdily, že toto opatření bylo přijato v rozporu s unijním právem.
- 17 Supremo Tribunal Administrativo (Nejvyšší správní soud, Portugalsko), který je předkládajícím soudem, k němuž BPC Lux 2 a další, jakož i Massa Insolvente, podaly dva kasační opravné prostředky, má pochybnosti o slučitelnosti použitelné vnitrostátní právní úpravy s unijním právem, a to se směrnicí 2014/59 a s článkem 17 Listiny. Kromě toho se tento soud s ohledem na okolnost, že lhůta pro provedení této směrnice ke dni přijetí opatření k řešení krize ještě neuplynula, táže, zda portugalský zákonodárce mohl přijetím nařízení s mocí zákona č. 114-A/2014, které tuto směrnici částečně provedlo, vážně ohrozit jí stanovený výsledek.
- 18 Za těchto podmínek se Supremo Tribunal Administrativo (Nejvyšší správní soud) rozhodl přerušit řízení a položit Soudnímu dvoru následující předběžné otázky:
 - „1) Musí být unijní právo, konkrétně článek 17 [Listiny] a směrnice 2014/59/EU [...], a zejména její články 36, 73 a 74, vykládáno v tom smyslu, že brání takové vnitrostátní právní úpravě, jako je výše uvedená právní úprava, která byla použita v souvislosti s opatřením k řešení krize spočívajícím ve zřízení překlenovací instituce a nástroje oddělení aktiv a která při částečném provedení uvedené směrnice před tím, než uplynula lhůta pro její provedení:
 - a) nestanoví provedení spravedlivého, obezřetného a realistického ocenění aktiv a pasiv úvěrové instituce, jíž se týká opatření k řešení krize, před jeho přijetím;

- b) nestanoví vyplacení případného protiplnění, založeného na ocenění uvedeném v předchozím bodě, instituci v režimu řešení krize, nebo případně držitelům akcií nebo jiných vlastnických titulů, a namísto toho pouze stanoví, že případný zůstatek výtěžku z prodeje překlenovací banky bude vrácen původní úvěrové instituci nebo do její majetkové podstaty;
 - c) nestanoví, že akcionáři instituce v režimu řešení krize mají právo obdržet částku, která není nižší než částka, kterou by podle odhadu obdrželi, pokud by instituce byla likvidována zcela v rámci běžného úpadkového řízení, a stanoví tento ochranný mechanismus pouze pro věřitele, jejichž pohledávky nebyly převedeny, a
 - d) nestanoví jiné ocenění, než které je zmíněno v písm. a), zaměřené na určení toho, zda by v případě, kdyby úvěrová instituce v režimu řešení krize byla předmětem běžného úpadkového řízení, bylo s akcionáři a věřiteli zacházeno příznivěji?
- 2) Může taková vnitrostátní právní úprava, o jakou se jedná ve věci v původním řízení, která částečně provádí směrnici 2014/59/EU, ve světle judikatury vyplývající z rozsudku ze dne 18. prosince 1997, *Inter-Environnement Wallonie* (C-129/96, EU:C:1997:628) [...], v rámci použití opatření k řešení krize vážně ohrozit dosažení výsledku stanoveného touto směrnicí, zejména jejími články 36, 73 a 74?“

K předběžným otázkám

K první otázce

- 19 Vzhledem k tomu, že se předkládající soud, jak vyplývá ze znění první otázky, táže na slučitelnost vnitrostátní právní úpravy použitelné na opatření k řešení krize dotčené v původním řízení jednak s články 36, 73 a 74 směrnice 2014/59 a jednak s článkem 17 Listiny, je třeba nejprve určit, zda jsou tato ustanovení použitelná na spor v původním řízení.
- 20 V tomto ohledu je třeba zaprvé uvést, že směrnice 2014/59 vstoupila v platnost podle svého článku 131, s výhradou svého článku 124, dne 2. července 2014 a že podle článku 130 této směrnice uplynula lhůta pro její provedení dne 31. prosince 2014.
- 21 Z toho vyplývá, že ke dni přijetí opatření k řešení krize dne 3. srpna 2014 lhůta k provedení směrnice 2014/59 neuplynula.
- 22 Podle ustálené judikatury nelze přitom před uplynutím lhůty k provedení směrnice členským státům vytýkat, že dosud nepřijaly opatření k provedení směrnice do svého právního řádu (rozsudky ze dne 18. prosince 1997, *Inter-Environnement Wallonie*, C-129/96, EU:C:1997:628, bod 43 a ze dne 27. října 2016, *Milev*, C-439/16 PPU, EU:C:2016:818, bod 30, jakož i citovaná judikatura).
- 23 Kromě toho z ustálené judikatury rovněž vyplývá, že směrnice může mít přímý účinek až po uplynutí lhůty stanovené k jejímu provedení do právního řádu členských států (rozsudek ze dne 17. ledna 2008, *Velasco Navarro*, C-246/06, EU:C:2008:19, bod 25 a citovaná judikatura).
- 24 Jak tedy v podstatě uvedl generální advokát v bodě 35 svého stanoviska, žalobci v původním řízení se nemohou u předkládajícího soudu dovolávat článků 36, 73 a 74 směrnice 2014/59, jelikož tato ustanovení nejsou použitelná na spor v původním řízení.

- 25 Zadruhé stran použitelnosti článku 17 Listiny je třeba připomenout, že podle jejího čl. 51 odst. 1 jsou její ustanovení určena členským státům, výhradně pokud uplatňují právo Unie.
- 26 Z ustálené judikatury Soudního dvora totiž vyplývá, že základní práva zaručená v právním řádu Unie se uplatní ve všech situacích, které se řídí unijním právem, avšak nikoli mimo tyto situace. V tomto rámci již Soudní dvůr rozhodl, že vnitrostátní právní úpravu, která nespadá do rámce unijního práva, nemůže posoudit z hlediska Listiny. Naproti tomu, spadá-li taková vnitrostátní právní úprava do působnosti unijního práva, je Soudní dvůr rozhodující o předběžné otázce povinen poskytnout všechny prvky výkladu nezbytné k tomu, aby vnitrostátní soud posoudil soulad této právní úpravy se základními právy, jejichž dodržování Soudní dvůr zajišťuje (rozsudky ze dne 26. února 2013, Åkerberg Fransson, C-617/10, EU:C:2013:105, bod 19 a ze dne 13. prosince 2017, El Hassani, C-403/16, EU:C:2017:960, bod 33, jakož i citovaná judikatura).
- 27 V souladu s ustálenou judikaturou Soudního dvora platí, že pro určení, zda určité vnitrostátní opatření spadá pod „uplatňování práva Unie“ ve smyslu čl. 51 odst. 1 Listiny, je třeba kromě dalších skutečností ověřit, zda má dotčená vnitrostátní právní úprava za cíl provést ustanovení unijního práva, jakou má tato právní úprava povahu a zda sleduje jiné cíle, než které zahrnuje unijní právo, i když může toto právo nepřímou ovlivnit, a zda existuje unijní úprava, která je zvláštní pro tuto oblast nebo způsobilá ji ovlivnit (rozsudek ze dne 22. ledna 2020, Baldonado Martín, C-177/18, EU:C:2020:26, bod 59 a citovaná judikatura).
- 28 V projednávané věci portugalská vláda v odpovědi na otázky položené Soudním dvorem uvedla, že schválení nařízení s mocí zákona č. 31-A/2012 mělo za cíl provedení a dodržení jednoho ze závazků Portugalské republiky přijatých v rámci memoranda o porozumění o podmínkách hospodářské politiky ze dne 17. května 2011 mezi portugalským státem na jedné straně a společnou misí Evropské komise, Mezinárodního měnového fondu a Evropské centrální banky na straně druhé.
- 29 V tomto ohledu je právním základem tohoto memoranda o porozumění, jak vyplývá z jeho znění, čl. 3 odst. 5 nařízení Rady (EU) č. 407/2010 ze dne 11. května 2010 o zavedení evropského mechanismu finanční stabilizace (Úř. věst. 2010, L 118, s. 1). Vzhledem k tomu, že toto nařízení je založeno na čl. 122 odst. 2 SFEU, je uvedené memorandum o porozumění součástí unijního práva.
- 30 Jak přitom uvedl generální advokát v bodě 48 svého stanoviska, pokud členský stát přijme opatření k provedení závazků přijatých v rámci memoranda o porozumění, které je součástí unijního práva, je třeba mít za to, že toto právo uplatňuje ve smyslu čl. 51 odst. 1 Listiny.
- 31 Dále z předkládacího rozhodnutí výslovně vyplývá, že nařízení s mocí zákona č. 114-A/2014, které pozměnilo nařízení s mocí zákona č. 31-A/2012 před přijetím opatření k řešení krize dne 3. srpna 2014, představuje opatření k částečnému provedení směrnice 2014/59, a tudíž uplatnění unijního práva ve smyslu čl. 51 odst. 1 Listiny.
- 32 Z toho vyplývá, jak v podstatě uvedl generální advokát v bodě 49 svého stanoviska, že ustanovení Listiny jsou použitelná na spor v původním řízení.

- 33 Za těchto podmínek je třeba mít za to, že podstatou první otázky předkládajícího soudu je, zda článek 17 Listiny musí být vykládán v tom smyslu, že brání vnitrostátní právní úpravě použitelné v souvislosti s opatřením k řešení krize, jehož účelem je vytvoření překlenovací instituce a nástroje oddělení aktiv, která nestanoví:
- provedení spravedlivého, obezřetného a realistického ocenění aktiv a pasiv úvěrové instituce v režimu řešení krize před jeho přijetím;
 - vyplacení případného protiplnění, založeného na ocenění uvedeném v předchozí odrážce, instituci v režimu řešení krize, nebo případně držitelům akcií nebo jiných vlastnických titulů;
 - že akcionáři instituce v režimu řešení krize mají právo obdržet částku, která není nižší než částka, kterou by podle odhadu obdrželi, kdyby instituce byla likvidována zcela v rámci běžného úpadkového řízení, a stanoví tento ochranný mechanismus pouze pro věřitele, jejichž pohledávky nebyly převedeny, a
 - která nestanoví jiné ocenění, než které je zmíněno v první odrážce, určené k posouzení toho, zda by bylo s akcionáři a věřiteli zacházeno příznivěji v případě, kdyby úvěrová instituce v režimu řešení krize byla předmětem běžného úpadkového řízení.
- 34 Jak vyplývá ze spisu, který má Soudní dvůr k dispozici, tato otázka je položena jednak z důvodu, že Massa Insolvente a BPC Lux 2 a další u předkládajícího soudu tvrdily, že vnitrostátní právní úprava dotčená ve věci v původním řízení nestanoví ani provedení spravedlivého, obezřetného a realistického ocenění aktiv a pasiv úvěrové instituce, která je v režimu opatření k řešení krize před jeho přijetím, ani úhradu případného protiplnění v závislosti na tomto ocenění, instituci v režimu řešení krize nebo případně držitelům akcií nebo jiných vlastnických titulů. Těmito požadavky, které jsou uvedeny v čl. 36 odst. 9 a 10 směrnice 2014/59, má být přitom podle těchto žalobců v původním řízení splněn požadavek obsažený v čl. 17 odst. 1 druhé věty Listiny, podle kterého musí být za každé zbavení majetku poskytnuta v přiměřené lhůtě spravedlivá náhrada.
- 35 Massa Insolvente a BPC Lux 2 a další dále tvrdily, že vnitrostátní právní úprava použitelná na opatření k řešení krize dotčené v původním řízení neobsahuje zásadu zajišťující, aby akcionáři neutrpěli větší ztráty než ty, které by utrpěli, kdyby byla instituce likvidována v rámci běžného úpadkového řízení (zásada *no creditor worse off*). Takový požadavek, který je obsažen zejména v článku 73 a 74 směrnice 2014/59, má podle jejich názoru za cíl zajistit, aby zásah do práva na vlastnictví nebyl nepřiměřený ve smyslu čl. 51 odst. 1 Listiny.
- 36 V tomto ohledu je třeba uvést, že podle čl. 17 odst. 1 Listiny má každý právo vlastnit zákonně nabytý majetek, užívat jej, nakládat s ním a odkazovat jej. Nikdo nesmí být zbaven svého majetku s výjimkou veřejného zájmu, v případech a za podmínek, které stanoví zákon, a při poskytnutí spravedlivé náhrady v přiměřené lhůtě. Užívání majetku může rovněž být upraveno zákonem v míře nezbytné z hlediska obecného zájmu.
- 37 Podle čl. 52 odst. 3 Listiny platí, že pokud Listina obsahuje práva odpovídající právům zaručeným Evropskou úmluvou o ochraně lidských práv a základních svobod podepsanou v Římě dne 4. listopadu 1950 (dále jen „EÚLP“), jsou smysl a rozsah těchto práv stejné jako ty, které jim přikládá EÚLP. Toto ustanovení však nebrání tomu, aby právo Unie poskytovalo širší ochranu. Z toho vyplývá, že pro účely výkladu článku 17 Listiny je třeba zohlednit judikaturu Evropského soudu pro lidská práva týkající se článku 1 protokolu č. 1 k EÚLP, který zakotvuje ochranu práva

na vlastnictví jakožto minimální úroveň ochrany [v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 21. května 2019, Komise v. Maďarsko (Poživací práva k zemědělské půdě), C-235/17, EU:C:2019:432, bod 72 a citovaná judikatura].

- 38 Stejně jako Evropský soud pro lidská práva opakovaně rozhodoval ve vztahu k článku 1 protokolu č. 1 k EÚLP, je třeba upřesnit, že čl. 17 odst. 1 Listiny obsahuje tři odlišné normy. První, která je vyjádřena v první větě a má obecnou povahu, konkretizuje zásadu respektování vlastnictví. Druhá, která je uvedena ve druhé větě tohoto odstavce, se týká zbavení majetku a podřizuje je určitým podmínkám. Třetí norma obsažená ve třetí větě uvedeného odstavce pak přiznává státům pravomoc zejména regulovat užívání majetku v míře nezbytné z hlediska obecného zájmu. Nejedná se však o pravidla, která by postrádala vzájemnou spojitost. Druhé a třetí pravidlo se týkají zvláštních příkladů zásahu do práva na vlastnictví a musí být vykládána ve světle zásady zakotvené v prvním z těchto pravidel (v tomto smyslu viz ESLP, 25. března 2014, Vistiņš a Perepjolkins v. Lotyšsko, CE:ECHR:2012:1025JUD-007124301, bod 93, jakož i citovaná judikatura).
- 39 Pokud jde v první řadě o otázku, zda je čl. 17 odst. 1 Listiny použitelný na taková omezení práva na vlastnictví akcií nebo dluhopisů obchodovatelných na kapitálových trzích, jako jsou omezení dotčená ve věci v původním řízení, je třeba zaprvé uvést, že ochrana zaručená tímto ustanovením se týká práv majetkové hodnoty, z nichž s ohledem na dotčený právní řád plyne právní postavení umožňující nositeli těchto práv jejich nezávislý výkon na svůj účet [rozsudek ze dne 21. května 2019, Komise v. Maďarsko (Poživací práva k zemědělské půdě), C-235/17, EU:C:2019:432, bod 69 a citovaná judikatura].
- 40 Jak v tomto ohledu v podstatě zdůraznil generální advokát v bodě 110 svého stanoviska, takové akcie nebo dluhopisy obchodovatelné na kapitálových trzích, o které se jedná ve věci v původním řízení, mají majetkovou hodnotu a přiznávají jejich majiteli právní postavení umožňující nezávislý výkon práv z nich vyplývajících.
- 41 Z judikatury Evropského soudu pro lidská práva k článku 1 Protokolu č. 1 k EÚLP dále vyplývá, že akcie a dluhopisy obchodovatelné na kapitálových trzích je třeba považovat za „majetek“, na který se může vztahovat ochrana zaručená v tomto článku 1 (ESLP, 20. září 2011, Shesti Mai Engineering OOD a další v. Bulharsko, č. 17854/04, CE:ECHR:2011:0920JUD001785404, bod 77; ESLP, 21. července 2016, Mamatas a další v. Řecko, CE:ECHR:2016:0721JUD006306614, bod 90; ESLP, 19. listopadu 2020, Project-trade d.o.o. v. Chorvatsko, CE:ECHR:2020:1119JUD000192014, bod 75).
- 42 Zadruhé je nesporné, že akcie nebo dluhopisy obchodovatelné na kapitálových trzích dotčené v původním řízení byly získány legálně.
- 43 Z toho vyplývá, že takové akcie nebo dluhopisy obchodovatelné na kapitálových trzích, o jaké se jedná ve věci v původním řízení, spadají do působnosti čl. 17 odst. 1 Listiny.
- 44 Ve druhé řadě, pokud jde o otázku, zda opatření k řešení krize přijaté v souladu s takovou vnitrostátní právní úpravou, jako je právní úprava dotčená ve věci v původním řízení, představuje zbavení majetku ve smyslu čl. 17 odst. 1 druhé věty Listiny nebo právní úpravy týkající se užívání majetku ve smyslu třetí věty tohoto ustanovení, je třeba uvést, že podle judikatury Evropského soudu pro lidská práva je třeba za účelem prokázání existence zbavení majetku nejen zkoumat, zda došlo ke zbavení majetku nebo formálnímu vyvlastnění, ale také zjistit, zda sporná situace

odpovídá faktickému vyvlastnění (v tomto smyslu viz ESLP, 28. července 1999, Immobiliare Saffi v. Itálie, CE:ECHR:1999:0728JUD-002277493, bod 46; ESLP, 29. března 2010, Depalle v. Francie, CE:ECHR:2010:0329JUD-003404402, bod 78).

- 45 V projednávané věci je nesporné, že opatření k řešení krize přijaté v souladu s právní úpravou dotčenou v původním řízení nestanovilo zbavení majetku nebo formální vyvlastnění dotčených akcií nebo dluhopisů. Toto opatření konkrétně nezbavilo nuceně, v plném rozsahu a s konečnou platností držitele akcií nebo dluhopisů práv z nich plynoucích [v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 21. května 2019, Komise v. Maďarsko (Poživací práva k zemědělské půdě), C-235/17, EU:C:2019:432, bod 81].
- 46 Stran otázky, zda přijetí takového opatření může vést k faktickému vyvlastnění, Massa Insolvente a BPC Lux 2 a další tvrdí, že převod určitých aktiv, pasiv, podrozvahových položek a aktiv spravovaných BES na Novo Banco, provedený prostřednictvím bodu 2 opatření k řešení krize v souladu s článkem 145-H RGICSF, ve znění nařízení s mocí zákona č. 114-A/2014, vedl k podstatnému snížení hodnoty této úvěrové instituce.
- 47 I za předpokladu, že by tomu tak skutečně bylo, nelze z této okolnosti nutně vyvodit, že opatření k řešení krize přijaté v souladu s vnitrostátní právní úpravou dotčenou ve věci v původním řízení představuje takové faktické vyvlastnění. S výhradou ověření předkládajícím soudem, jelikož se jedná o otázku výkladu vnitrostátního práva, vyplývá totiž nejprve ze znění článku 145-C RGICSF, že opatření k řešení krize přijaté v souladu s touto právní úpravou se použije na úvěrovou instituci pouze v případě selhání nebo je-li selhání této instituce pravděpodobné. Dále z čl. 145-I odst. 4 RGICSF vyplývá, že po vrácení částek vyplacených fondem pro řešení krizí nebo záručními fondy je případný zůstatek výtěžku z prodeje vrácen původní úvěrové instituci nebo do její majetkové podstaty v případě, že vstoupila do likvidace. Z předkládacího rozhodnutí také vyplývá, že pokud by opatření k řešení krize dotčené ve věci v původním řízení nebylo urychleně přijato, směřovala by dotčená úvěrová instituce nevyhnutelně k zastavení plateb a podléhala by řízení o likvidaci.
- 48 V takovém případě, jak uvedl generální advokát v bodech 115 a 116 svého stanoviska, by bylo třeba mít za to, že ztráta hodnoty aktiv, na které se může vztahovat ochrana zaručená v čl. 17 odst. 1 Listiny, nevyplyvá z opatření k řešení krize, ale ze stavu selhání či rizika selhání, ve kterém se úvěrová instituce nachází.
- 49 Z toho vyplývá, že opatření k řešení krize přijaté v souladu s takovou vnitrostátní právní úpravou, jako je úprava dotčená ve věci v původním řízení, nepředstavuje zbavení majetku ve smyslu čl. 17 odst. 1 druhé věty Listiny. Není tedy třeba zkoumat, jak tvrdí žalobci v původním řízení a jak bylo připomenuto v bodě 38 tohoto rozsudku, zda takové opatření splňuje podmínky stanovené v této druhé větě, které se týkají zejména existence důvodu veřejného zájmu pro zbavení majetku a vyplacení spravedlivé náhrady v přiměřené lhůtě.
- 50 To nemění nic na tom, že přijetí opatření k řešení krize v souladu s právní úpravou dotčenou ve věci v původním řízení, která stanoví zejména převod aktiv úvěrové instituce na překlenovací banku, představuje právní úpravu užívání majetku ve smyslu čl. 17 odst. 1 třetí věty Listiny, která může zasáhnout do vlastnického práva akcionářů úvěrové instituce, jejichž hospodářské postavení je dotčeno, a práva věřitelů, jako jsou držitelé dluhopisů, jejichž pohledávky nebyly převedeny na překlenovací banku.

- 51 Jak vyplývá ze znění tohoto ustanovení, užívání majetku může být upraveno zákonem v míře nezbytné z hlediska obecného zájmu. V tomto ohledu z čl. 52 odst. 1 Listiny vyplývá, že výkon práv v ní zakotvených může být omezen za předpokladu, že tato omezení jsou stanovena zákonem, respektují podstatu uvedených práv a jsou při dodržení zásady proporcionality nezbytná a skutečně odpovídají cílům obecného zájmu, které uznává Unie, nebo potřebě ochrany práv a svobod druhého [rozsudky ze dne 21. května 2019, Komise v. Maďarsko (Požívací práva k zemědělské půdě), C-235/17, EU:C:2019:432, bod 88 a ze dne 16. prosince 2020, Rada a další v. K. Chrysostomides & Co. a další, C-597/18 P, C-598/18 P, C-603/18 P et C-604/18 P, EU:C:2020:1028, bod 155, jakož i citovaná judikatura].
- 52 V projednávané věci je zaprvé nesporné, že omezení výkonu práv uvedených v čl. 17 odst. 1 Listiny, která obsahuje opatření k řešení krize, jsou stanovena zákonem v souladu s použitelnými ustanoveními RGICSF, ve znění nařízení s mocí zákona č. 114-A/2014.
- 53 Zadruhé, pokud opatření k řešení krize přijaté v souladu s takovou vnitrostátní právní úpravou, jako je právní úprava dotčená v původním řízení, nevede ke zbavení majetku, ale představuje právní úpravu užívání majetku, jak bylo uvedeno v bodech 49 a 50 tohoto rozsudku, nemůže zasahovat do samotné podstaty práva vlastnit majetek (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 16. července 2020, Adusbef a další, C-686/18, EU:C:2020:567, bod 89).
- 54 Zatřetí je nutno konstatovat, že takové opatření odpovídá cílům obecného zájmu uznávaným Unií ve smyslu čl. 52 odst. 1 Listiny. Jak totiž vyplývá z judikatury Soudního dvora, přijetí opatření k řešení krize v bankovním sektoru odpovídá cíli obecného zájmu sledovanému Unií, a sice cíli zajistit stabilitu bankovního systému celé eurozóny (obdobně viz rozsudek ze dne 20. září 2016, Ledra Advertising a další v. Komise a ECB, C-8/15 P až C-10/15 P, EU:C:2016:701, bod 71, jakož i citovaná judikatura) a zabránit systémovému riziku (rozsudek ze dne 16. července 2020, Adusbef a další, C-686/18, EU:C:2020:567, bod 92, jakož i citovaná judikatura).
- 55 Začtvrté stran otázky, zda omezení výkonu práv uvedených v čl. 17 odst. 1 Listiny, která obsahuje opatření k řešení krize, překračují meze toho, co je nezbytné k dosažení cílů obecného zájmu dotčených v původním řízení, je třeba připomenout, že s ohledem na zvláštní okolnosti ekonomické povahy mají členské státy při přijímání rozhodnutí v hospodářské oblasti široký prostor pro uvážení a jsou nejlépe schopny definovat opatření, která mohou vést k dosažení sledovaného cíle (rozsudek ze dne 13. června 2017, Florescu a další, C-258/14, EU:C:2017:448, bod 57).
- 56 Soudní dvůr sice již judikoval, že existuje jasný obecný zájem na tom, aby v celé Unii byla zajištěna silná a důsledná ochrana investorů, avšak upřesnil, že tento zájem nemůže vždy převažovat nad obecným zájmem spočívajícím v zajištění stability finančního systému (rozsudek ze dne 19. července 2016, Kotnik a další, C-526/14, EU:C:2016:570, bod 91). Ochrana takového zájmu ze strany členských států přitom vyžaduje, aby jim byl v této souvislosti přiznán široký prostor pro uvážení [ESLP, 7. listopadu 2002, Olczak v. Polsko, CE:ECHR:2002:1107DEC003041796, § 77; ESLP ze dne 10. července 2012, Grainger a další v. Spojené království, CE:ECHR:2012:0710DEC003494010, § 36].
- 57 V projednávané věci se jeví, s výhradou ověření předkládajícím soudem, že právní úprava použitelná na opatření k řešení krize dotčené ve věci v původním řízení obsahovala ustanovení, která dostatečně zohledňovala postavení akcionářů a věřitelů dotyčné úvěrové instituce a jejich zájmy v rámci řízení o řešení krize vedeného v souladu s touto právní úpravou.

- 58 Pokud jde zaprvé o věřitele instituce dotčené ve věci v původním řízení, z informací poskytnutých předkládajícím soudem totiž vyplývá, že věřitelé, jejichž pohledávky nebyly převedeny, mají nárok na získání částky, která není nižší než částka, kterou by měli získat, kdyby instituce byla zcela zlikvidována na základě běžného úpadkového řízení.
- 59 Zadruhé je stran akcionářů instituce dotčené ve věci v původním řízení třeba připomenout, jak již bylo uvedeno v bodě 47 tohoto rozsudku, že ze znění článku 145-C RGICSF vyplývá, že opatření k řešení krize se použije na úvěrovou instituci pouze v případě selhání nebo je-li selhání této instituce pravděpodobné. Kromě toho je podle článku 145-B odst. 1 písm. a) RGICSF při použití opatření k řešení krize s ohledem na cíle tohoto opatření třeba zejména zajistit, aby ztráty dotčené instituce nesli přednostně její akcionáři. Jak přitom zdůraznil generální advokát v bodě 126 svého stanoviska, je třeba mít za to, že ztráty akcionářů bank v obtížích budou mít v zásadě stejný rozsah bez ohledu na to, zda vznikly v důsledku rozsudku o prohlášení úpadku, nebo opatření k řešení krize (obdobně viz rozsudek ze dne 19. července 2016, Kotnik a další, C-526/14, EU:C:2016:570, bod 75).
- 60 Dále z článku 145-I RGICSF vyplývá, že toto ustanovení obsahuje specifický mechanismus ochrany práv akcionářů, jelikož odstavec 4 tohoto článku stanoví, že zůstatek výtěžku z prodeje překlenovací banky bude poté, co poskytnuté částky budou uhrazeny fondu pro řešení krizí nebo záručním fondům, vrácen bance, která se nachází v režimu řešení krize, nebo do její majetkové podstaty. S výhradou ověření předkládajícím soudem se přitom jeví, že takové ustanovení umožňuje v zásadě zajistit hospodářskou neutralitu postupu řešení krize a nezbavuje původní úvěrovou instituci nebo její majetkovou podstatu částky vyplývající z prodeje aktiv překlenovací banky po vrácení částek uhrazených z titulu půjček ze strany jednotlivých fondů.
- 61 Za těchto podmínek a s ohledem na prostor pro uvážení zmíněný v bodech 55 a 56 tohoto rozsudku je třeba mít za to, že čl. 17 odst. 1 třetí věta Listiny nebrání takové vnitrostátní právní úpravě, jako je právní úprava dotčená ve věci v původním řízení, která neobsahuje výslovné ustanovení, jež by zaručovalo, že akcionářům nevzniknou větší ztráty než ty, které by utrpěli, kdyby byla instituce k datu přijetí opatření k řešení krize zlikvidována (zásada *no creditor worse off*).
- 62 S ohledem na výše uvedené úvahy je třeba na první otázku odpovědět tak, že čl. 17 odst. 1 Listiny musí být vykládán v tom smyslu, že nebrání vnitrostátní právní úpravě použitelné v souvislosti s opatřením k řešení krize, která tím, že v zásadě umožňuje zajistit hospodářskou neutralitu tohoto opatření k řešení krize, jehož účelem je vytvoření překlenovací instituce a nástroje oddělení aktiv, výslovně nestanoví:
- provedení spravedlivého, obezřetného a realistického ocenění aktiv a pasiv instituce v režimu řešení krize, před jeho přijetím;
 - vyplacení případného protiplnění založeného na ocenění uvedeném v předchozí odrážce, instituci v režimu řešení krize, nebo případně držitelům akcií nebo jiných vlastnických titulů;
 - že akcionáři instituce v režimu řešení krize mají právo obdržet částku, která není nižší než částka, kterou by podle odhadu obdrželi, kdyby instituce byla likvidována zcela v rámci běžného úpadkového řízení, a stanoví tento ochranný mechanismus pouze pro věřitele, jejichž pohledávky nebyly převedeny, a

- která nestanoví jiné ocenění, než jaké je zmíněno v první odrážce, určené k posouzení toho, zda by bylo s akcionáři a věřiteli zacházeno příznivěji v případě, kdyby úvěrová instituce v režimu řešení krize byla předmětem běžného úpadekového řízení.

K druhé otázce

- 63 Podstatou druhé otázky předkládajícího soudu je, zda částečné provedení některých ustanovení směrnice 2014/59 členskými státy do vnitrostátní právní úpravy o řešení krize úvěrových institucí před uplynutím lhůty pro její provedení by mohlo vážně ohrozit výsledek stanovený uvedenou směrnicí ve smyslu rozsudku ze dne 18. prosince 1997, *Inter-Environnement Wallonie* (C-129/96, EU:C:1997:628).
- 64 Jak bylo uvedeno v bodech 20 až 22 tohoto rozsudku, lhůta k provedení směrnice 2014/59, která vstoupila v platnost dne 2. července 2014, uplynula dne 31. prosince 2014, takže Portugalské republice nelze vytýkat, že ke dni přijetí opatření k řešení krize, tedy k 3. srpnu 2014, nepřijala ve svém právním řádu opatření k provedení této směrnice.
- 65 To nemění nic na tom, že podle ustálené judikatury se členské státy, kterým je daná směrnice určena, musí v době běhu lhůty k provedení směrnice zdržet přijímání předpisů, které by mohly vážně ohrozit výsledek stanovený touto směrnicí [rozsudky ze dne 18. prosince 1997, *Inter-Environnement Wallonie*, C-129/96, EU:C:1997:628, bod 45; ze dne 26. května 2011, *Stichting Natuur en Milieu a další*, C-165/09 až C-167/09, EU:C:2011:348, bod 78, jakož i ze dne 25. ledna 2022, *VYSOČINA WIND*, C-181/20, EU:C:2022:51, bod 75].
- 66 Taková povinnost zdržet se přijímání předpisů, jež se vztahuje na všechny vnitrostátní orgány, musí být chápána jako povinnost týkající se přijetí jakýchkoli opatření, ať již obecných nebo zvláštních, která mohou mít tento negativní účinek (rozsudek ze dne 11. září 2012, *Nomarchiaki Aftodioikisi Aitolokarnanias a další*, C-43/10, EU:C:2012:560, bod 57, jakož i citovaná judikatura). Dále platí, že od data, k němuž směrnice vstoupila v platnost, se soudy členských států musí zdržet v co největším možném rozsahu výkladu vnitrostátního práva, který by mohl vážně ohrozit dosažení cíle sledovaného touto směrnicí po uplynutí lhůty pro její provedení (rozsudky ze dne 4. července 2006, *Adeneler a další*, C-212/04, EU:C:2006:443, bod 123, jakož i ze dne 23. dubna 2009, *VTB-VAB a Galatea*, C-261/07 a C-299/07, EU:C:2009:244, bod 39).
- 67 V projednávané věci se předkládající soud táže, zda nařízení s mocí zákona č. 114-A/2014 ze dne 1. srpna 2014, u něhož je nesporné, že správně, avšak pouze částečně provedlo některá ustanovení směrnice 2014/59 tím, že pozměnilo články 145-B, 145-F, 145-H a 145-I RGICSF, může vážně ohrozit výsledek stanovený touto směrnicí.
- 68 V tomto ohledu je zajisté třeba připomenout, že je na vnitrostátním soudu, aby posoudil, zda jsou vnitrostátní ustanovení, jejichž legalita je zpochybňována, způsobilá vážně ohrozit výsledek stanovený směrnicí (v tomto smyslu viz rozsudky ze dne 18. prosince 1997, *Inter-Environnement Wallonie*, C-129/96, EU:C:1997:628, body 45 a 46, jakož i ze dne 5. dubna 2011, *Société fiduciaire nationale d'expertise comptable*, C-119/09, EU:C:2011:208, bod 19 a citovaná judikatura), přičemž takové ověření musí být nutně provedeno na základě celkového posouzení s ohledem na všechny politiky a opatření přijaté na území dotyčného státu (rozsudek ze dne 26. května 2011, *Stichting Natuur en Milieu a další*, C-165/09 až C-167/09, EU:C:2011:348, bod 81).

- 69 Soudní dvůr má nicméně pravomoc rozhodnout o otázce, zda částečné provedení některých ustanovení směrnice členským státem před uplynutím lhůty pro její provedení může v zásadě vážně ohrozit dosažení výsledku stanoveného touto směrnicí.
- 70 V tomto ohledu je třeba zaprvé uvést, že Soudní dvůr již rozhodl, že členské státy mají možnost přijímat přechodná ustanovení nebo provést směrnici postupně. V takových případech by nesoulad přechodných ustanovení vnitrostátního práva s touto směrnicí nebo neprovedení některých ustanovení směrnice nutně neohrožovaly dosažení výsledku stanoveného touto směrnicí (rozsudek ze dne 18. prosince 1997, *Inter-Environnement Wallonie*, C-129/96, EU:C:1997:628, bod 49). V takovém případě je totiž třeba mít za to, že by takového výsledku mohlo být ještě dosaženo definitivním a úplným provedením uvedené směrnice ve stanovených lhůtách.
- 71 Zadruhé, jak bylo připomenuto v bodě 66 tohoto rozsudku, povinnost zdržet se jednání, na kterou Soudní dvůr odkázal zejména v bodě 45 rozsudku ze dne 18. prosince 1997, *Inter-Environnement Wallonie* (C-129/96, EU:C:1997:628), musí být chápána tak, že se týká přijetí jakéhokoli obecného a zvláštního opatření, které by mohlo vážně ohrozit dosažení výsledku stanoveného dotčenou směrnicí.
- 72 Jak přitom v podstatě zdůraznil generální advokát v bodech 79 a 80 svého stanoviska, vzhledem k tomu, že cílem přijetí opatření členským státem je provedení, byť jen částečné, unijní směrnice, a toto provedení je správné, nelze mít za to, že přijetí takového částečného prováděcího opatření může mít takový negativní účinek, jelikož nutně sbližuje vnitrostátní právní úpravu se směrnicí, kterou tato právní úprava provádí, a přispívá tak k dosažení cílů této směrnice.
- 73 Z toho vyplývá, že pouze částečné provedení některých ustanovení směrnice členským státem před uplynutím lhůty pro její provedení nemůže v zásadě vážně ohrozit dosažení výsledku stanoveného touto směrnicí.
- 74 S ohledem na výše uvedené úvahy je třeba na druhou otázku odpovědět tak, že pouze částečné provedení některých ustanovení směrnice 2014/59 členským státem do vnitrostátní právní úpravy o řešení krize úvěrových institucí před uplynutím lhůty pro její provedení v zásadě nemůže vážně ohrozit výsledek stanovený uvedenou směrnicí ve smyslu rozsudku ze dne 18. prosince 1997, *Inter-Environnement Wallonie* (C-129/96, EU:C:1997:628).

K nákladům řízení

- 75 Vzhledem k tomu, že řízení má, pokud jde o účastníky původního řízení, povahu incidenčního řízení ve vztahu ke sporu probíhajícímu před předkládajícím soudem, je k rozhodnutí o nákladech řízení příslušný uvedený soud. Výdaje vzniklé předložením jiných vyjádření Soudnímu dvoru než vyjádření uvedených účastníků řízení se nenahrazují.

Z těchto důvodů Soudní dvůr (první senát) rozhodl takto:

- 1) Článek 17 odst. 1 Listiny základních práv Evropské unie musí být vykládán v tom smyslu, že nebrání vnitrostátní právní úpravě použitelné v souvislosti s opatřením k řešení krize, která tím, že v zásadě umožňuje zajistit hospodářskou neutralitu tohoto opatření k řešení krize, jehož účelem je vytvoření překlenovací instituce a nástroje oddělení aktiv, výslovně nestanoví:**

- provedení spravedlivého, obezřetného a realistického ocenění aktiv a pasiv instituce v režimu řešení krize, před jeho přijetím;
 - vyplacení případného protiplnění založeného na ocenění uvedeném v předchozí odrážce, instituci v režimu řešení krize, nebo případně držitelům akcií nebo jiných vlastnických titulů;
 - že akcionáři instituce v režimu řešení krize mají právo obdržet částku, která není nižší než částka, kterou by podle odhadu obdrželi, kdyby instituce byla likvidována zcela v rámci běžného úpadekového řízení, a stanoví tento ochranný mechanismus pouze pro věřitele, jejichž pohledávky nebyly převedeny, a
 - která nestanoví jiné ocenění, než jaké je zmíněno v první odrážce, určené k posouzení toho, zda by bylo s akcionáři a věřiteli zacházeno příznivěji v případě, kdyby úvěrová instituce v režimu řešení krize vstoupila do běžného úpadekového řízení.
- 2) Částečné provedení některých ustanovení směrnice Evropského parlamentu a Rady 2014/59/EU ze dne 15. května 2014, kterou se stanoví rámec pro ozdravné postupy a řešení krize úvěrových institucí a investičních podniků a kterou se mění směrnice Rady 82/891/EHS, směrnice Evropského parlamentu a Rady 2001/24/ES, 2002/47/ES, 2004/25/ES, 2005/56/ES, 2007/36/ES, 2011/35/EU, 2012/30/EU a 2013/36/EU a nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1093/2010 a (EU) č. 648/2012, členským státem do vnitrostátní právní úpravy o řešení krize úvěrových institucí před uplynutím lhůty pro její provedení v zásadě nemůže vážně ohrozit výsledek stanovený uvedenou směrnicí ve smyslu rozsudku ze dne 18. prosince 1997, Inter-Environnement Wallonie (C-129/96, EU:C:1997:628).

Podpisy.